

לאסוקי שמעתא – סיכום הלכתי על סדר הדף (עם לשון השו"ע במודגש)

ב"ב מא

א. טמונה. ב. טענה. ג. הכניס בכותל. ד. דר בעלייה. ה. טוענים ליורש. ו. דר המוריש. ז. ג' לקוחות.

א. כל מתנה וכו' צריך שתהא גלויה ומפורסמת ואם נתן בסתמא שלא אמר לעדים לכתוב בפרסום ולא בהחבא רבינא אמר לא חוששים למסותרת אלא כשרה היא ורב אשי אמר חוששים. ופסקה הגמרא (ושו"ע) שחוששים שלא מבעיא אם אמר לעדים תתחבאו וכתבו אלא אפילו אמר סתם כתבו לו אינה כלום אא"כ אמר כתבוהו בשוקא וחתמו בפרהסיא וכיוצא בזה⁵⁸ וכו' (חו"מ רמב, ג).

ב. כל חזקה שאין עמה טענה אינה חזקה כיצד הרי שאכל פירות שדה זו כמה שנים ובא המערער ואמר לו מאין לך שדה זו שלי היא השיבו איני יודע של מי הוא וכיון שלא אמר לי אדם דבר ירדתי לתוכה אין זו חזקה שהרי לא טען שלקחה ולא שנתנה לו ולא שירשה (שאם טוען ירשתי אי"צ טענה אחרת וכדלהלן) ואעפ"כ אין מוציאין אותה מידו עד שיביא זה המערער עדים שהיא שלו כו' ומוציאין ממנו כל הפירות שאכל. ואין פותחין לזה המחזיק תחלה לומר שמא שטר היה לך ואבד עד שיטעון מעצמו (ואז שומעין לו ואין זה חוזר וטוען, רמ"א) (חו"מ קמו, ט).

ג. ⁵⁹נפל הכותל שבין ראובן ושמעון ובנה ראובן הכותל והכניסו לגבול שמעון שטעה שלא היה מכיר מקום הראשון של הכותל אע"פ שסייעו שמעון בבנין לא הוי חזקה להחזיק במה שלקח מגבול שמעון כיון שהיה הסיוע בטעות (קמב, ב). בא עד אחד ⁶⁰אמר ב' שורות נכנס בקרקע שמעון ועד אחד אומר ג' שורות הרי הם מצטרפים לעדות על ב' שורות שמודים שניהם בזה ויחזיר ב' שורות (עי' ח"מ ל, ב). (דתניא אמר ר"ש בן אלעזר כת אחת של עדים שאחד אומר מנה ואחד אומר מאתים ב"ש אומרים נחלקה עדותן וב"ה אומרים יש בכלל מאתים מנה).

ד. מעשה באדם שהיה דר בעלייה ארבע שנים ובא בעה"ב לערער א"ל המחזיק מפלוני לקחתיה בחזקת שהייתי סבור שלקחה ממך ובא מעשה לפני רבי חייה והורה שאם הביא זה המחזיק עדים שפלוני שמכר לו דר בה אפילו יום אחד (רמ"א: א) או אפילו שעה אחת) או שא"ל בפני לקחה ממך ואח"כ מכרה לי מעמידין אותה בידו שהרי יש לו טענה עם חזקתו ואילו רצה טען ממך לקחתיה שהרי יש לו שני חזקה (קמו, יד). א"ל רב והרי טוענים ללוקח ואם לא מצא עדים שדר בה המוכר למה לא יעמידו הקרקע בידו בטענה שעשוי המוכר ליקח ולמכרו מיד אם יש לו רווח (והלכה כר"ח).

ה. והביא רבא סיעתא לרבי חייה ממשנתנו בדין יורש שאי"צ טענה (לומר שלקחה מהמערער וכדומה) ומשמע שראיה צריך (שדר בה מורישו) וכן הלכה שהבא מחמת ירושה שטוען אני ירשתי ממורישו אי"צ טענה אחרת ובלבד שיביא עדים שדר בה המוריש או נשתמש בה אפילו יום אחד וכיון שאכלה הוא ג' שנים מחמת מורישו מעמידין אותו בידו אבל אם לא הביא ראיה שדר בה מורישו כלל תחזור השדה וכל הפירות למערער שיש לו עדים שהוא שלו (קמו, י).

ו. יורש שהביא ראיה (בעדים) שנראה בה מורישו (אמר אביי הוי ראיה והלכה כרבא שאמר) אינה כלום שמא בא לבקר אותה ולא קנאה (קמו, י). שדוקא שיש עדים שדר בו המוכר (וה"ה המוריש) בתורת דירה אבל אם אינן מעידים על הדירה רק שראוהו נכנס בו למודדו לא מהני. (רמ"א קמו, יד).

ז. אכלה האחד שנה ומכרה לאחר והחזיק גם הוא שנה ומכרה גם הוא לשלישי אם מכרו זה לזה בשטר עלתה להם חזקה ואם היה המכר בלא שטר לא עלתה להם חזקה (חו"מ קמד, ב) שאין העדים מוציאים קול וסבר המערער שיראים להחזיק כראוי לפיכך לא אכל כל אחד ג' שנים. והקשו בגמרא שהקונה קרקע בעדים וטרפה בע"ח של מוכר חוזר הלוקח וגובה מנכסי המוכר אפילו אם נמכרו ללקוחות אחרונים שכבר השתעבדו לאחריותו של ראשון. ואם אין עדים מוציאים קול נמצא שיפסידו לקוחות אחרונים ומתריץ, שהיה להם לברר שאין הקרקע משועבדת.

⁵⁸ לפיכך כל שטר מתנה שאין כתוב בו ואמר לנו הנותן שבו בשווקים וברחובות וכתבו לו מתנה גלויה ומפורסמת וכיוצא בענין זה חוששין לה שמא מתנה מסותרת היא ולא זכה המקבל ואפילו אי קנו מיניה הגה ואפילו תפס המקבל והחזיק במתנה מוציאין מידו. וכו' (המשך רמב, ג). ומש"כ מוציאין מידו משום דמתנה מסותרת פסולה בודאי (מ"מ דמש"כ רמב"ם תפס קרקע מוציאין מידו ה"ה למטלטלין). וי"מ שהמתנה פסולה מספק כדמשמע בגמ' דחוששין לה והרמ"א לטעמיה דספק כהרא"ש שלא מהני תפיסה לאחר הספק (שפסק תקפו כהן לספק בכור מוציאין מידו). ולפי"ז לדעת המחבר שפסק כהרמב"ם דמהני תפיסה בספק ה"נ אין מוציאין (ודוקא בקרקע כ' הרמב"ם שמוציאין דבחזקת בעליה עומדת).

⁵⁹ הוא מעשה בכותלו של רב ענן ואתא לקמיה דרב נחמן.

⁶⁰ הוא מעשה בכותלו של רב כהנא ואתא לקמיה דרב יהודה וכן פסק.

Rav E. Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés